Karan Beef

De familie Karan is eigenaar van de grootste feedlot in het zuidelijk halfrond. Karan Beef staat in voor dertig procent van de vleesproductie in Zuid-Afrika.

Activiteiten:	**afmesterij, slachterij en voerfabricatie**
Rassen:	**bonsmara, angus, en brahman- en simmentalkruislingen**
Aantal:	**130.000 stuks**
Oppervlakte:	**2330 hectare**

In Heidelberg managet Jannie Botha 130.000 stuks vleesveemestdieren

Bij aankomst worden de kalveren geoormerkt en voorzien van een hormoonimplantaat in het oor

Karan Beef combineert economisch rendement met ecologie

Vleesvee tot aan de horizon

Vleesvee zover het oog reikt. Karan Beef heeft continu 130.000 slachtrunderen op voorraad. Ondanks de schaalgrootte zit het bedrijf gekneld tussen boer en retail. De grootste particuliere feedlot uit het zuidelijk halfrond is gericht op economisch rendement, maar is ook sterk begaan met de milieuaspecten.

tekst **Gineke Mons**

Het uitzicht vanaf de pick-up over Karan Beef is overweldigend. Het lichtglooiende Zuid-Afrikaanse landschap is tot aan de horizon bedekt met vleesvee. Middenin staat de eigen voerfabriek. De feedlot beslaat maar liefst vijfhonderd hectare, verdeeld in 1050 kampen van 120 runderen. Bij elkaar 126.000 'vleisbeeste', van alle lokale vleesrassen en kruisingen daarvan. Inclusief het vee op Karans vijf voorverzamelplaatsen elders

De eigen voerfabriek mengt dagelijks 1200 ton plantaardige bijproducten tot een energiemix

Opslag van hooi en stro, dat deels afkomstig van de 2330 hectare bedrijfsoppervlakte

in het land, heeft de onderneming continu 130.000 stuks vleesvee op voorraad. 'Daarmee is het de grootste particuliere feedlot van het zuidelijk halfrond', aldus feedlotmanager Jannie Botha.

Nadrukkelijk graangevoerd

Het bedrijf van de familie Karan ligt vlakbij Heidelberg, zestig kilometer ten zuiden van Johannesburg. Ivor Karan begon hier in 1974 met minder dan honderd stuks vee. Hij staat nog steeds aan het roer; zijn drie zoons managen export, slachthuis en voerfabriek.

De feedlot is de afgelopen anderhalf jaar uitgebreid van 100.000 naar 130.000 stuks. 'Vanwege de bevolkingsgroei in Zuid-Afrika en de groeiende welvaart neemt ook de vraag naar rundvlees toe', verklaart Botha de expansie. De capaciteit van het eigen slachthuis in Balfour, 25 kilometer verderop, werd met duizend slachtingen opgevoerd tot 1800 per dag. Karan slacht momenteel 1440 dieren per dag, ofwel 7200 per week, ruim twee keer zoveel als Vion in Tilburg.

Ondanks zijn omvang dicteert Karan Beef de markt niet. Botha: 'We zijn weliswaar de grootste van de 42 commerciele voerkralen in Zuid-Afrika, maar we leveren nog geen dertig procent van de nationale rundvleesproductie.'

De feedlot heeft een eigen voerfabriek waar dagelijks 1200 ton voer wordt gemengd. Naast hooi en stro (deels afkomstig van de 2330 hectare bedrijfsoppervlakte) krijgt het vleesvee een energierijk rantsoen dat bestaat uit bijproducten als maismeel en -zemelen, katoenzaadhullen, zonnebloemschroot, raapschroot, droge bierbostel en melasse. Geen sojameel, want dat is te duur, aldus hoofd onderzoek en ontwikkeling Bennie Welgemoed. Dierlijke afvalproducten zitten evenmin in het rantsoen. 'Dat is wettelijk verboden. En bovendien vermarkten we ons rundvlees nadrukkelijk als grain fed, graangevoerd.'

Betere voederconversie

Karan Beef koopt kalveren aan op een leeftijd van zes tot negen maanden, bij een levend gewicht van 180 tot 240 kilo. De kalveren zijn afkomstig van

De voerkosten bedragen ongeveer 136 euro per dier

Na vier maanden behalen de dieren een levend slachtgewicht van 400 kg

zo'n drieduizend vleesveefokkers. Er zijn geen contracten. De vijftien inkopers krijgen wekelijks vanuit het hoofdkantoor in Heidelberg een richtprijs mee van wat ze mogen bieden voor de kalveren. De prijs hangt af van ras, kwaliteit, bespiering en eventuele gebreken. 'We kopen alles, behalve melkveerassen', aldus de feedlotmanager. De hoofdmoot bestaat uit bonsmara, angus, en brahman- en simmentalkruislingen.

Zodra de kalveren binnenkomen in Heidelberg, worden ze gewogen, gevaccineerd en ontwormd, geoormerkt en voorzien van een hormoonimplantaat in het oor. Deze onderhuidse capsule scheidt gedurende tachtig tot negentig dagen synthetische groeihormonen af, en is uitgewerkt tegen de slachttijd. In tegenstelling tot de EU zijn groeibevorderaars in Zuid-Afrika wettelijk toegestaan. 'Deze hormonen werken in op het gedeelte van de hersenen dat de spijsvertering aanstuurt. Ze zorgen ervoor dat er meer vlees wordt aangezet', legt Welgemoed uit. 'Dit leidt tot een twaalf procent betere voederconversie.'

Voor de Zuid-Afrikaanse consument is het hormoongebruik totaal geen punt, 'Zolang de overheid het toestaat, gaat iedereen ervan uit dat het gewoon veilig is.' In de EU kijkt men er heel anders tegenaan, weet Welgemoed.

Lokale supermarktketens hebben Karan wel benaderd voor 'hormoonvrij' vlees. 'Dat kunnen we prima leveren, maar als ze horen dat dit twaalf procent duurder is, houdt het gauw op.'

Het hormoongebruik is aan regels onderworpen en de overheid controleert ook regelmatig op residuen. 'Niet alleen van hormonen, maar ook van pesticiden, herbiciden, zware metalen en noem maar op. In totaal controleren ze op vijftig stoffen', zegt Welgemoed. De onaangekondigde bemonstering gebeurt aan de slachtlijn. Tot nu toe heeft Karan alle toetsen doorstaan, stelt hij. Het bedrijf is ook HACCP- en ISO-gecertificeerd.

Vleesveehemel

Het vleesvee in de droge zandkampen oogt rustig en tevreden. Een sproei-installatie houdt de bodem vochtig en het stof binnen de perken. Als het echt heel heet wordt, kunnen de sproeiers ook worden ingezet om de dieren af te koelen. Schaduwnetten hebben de inlandse rassen niet nodig. Dankzij de relatief lage loonkosten in Zuid-Afrika loopt er vijfhonderd man personeel, dat dagelijks het vee controleert. Zieke dieren krijgen in de ziekenboeg uitgebreid tijd en gelegenheid om te herstellen en als het dan nog niet wil, mogen ze revalideren in een weiland.

De uitval zit jaarrond op niet meer dan één procent, daar waar ze in Amerika moeite hebben om het op drie procent te houden, aldus Welgemoed. 'Ze krijgen drie keer per dag lekker voer en er wordt goed voor ze gezorgd. Eigenlijk is dit gewoon de vleesveehemel', grinnikt de Zuid-Afrikaan.

Ook aan het milieu is gedacht. Als het in de zomer hard regent, wordt het regenwater plus de meegespoelde mest en urine onderaan de feedlot opgevangen in vijvers, waar de meststoffen kunnen bezinken. Dit bezinksel wordt later als meststof uitgereden over het land. Mochten de bekkens bij uitzonderlijke zware regens overstromen, dan is er nog een wetlandsysteem achter de hand om het water te zuiveren voor het de Suikerbosrand en de Blesbokspruit instroomt. 'Die twee riviertjes lopen over ons bedrijf en daar halen we ook het veedrinkwater uit, dus we waken als een havik over de waterkwaliteit.'

Ecologische voetafdruk

In de wintermaanden regent het niet. De droge mestkoek wordt met een schuif bijeengeschraapt en afgevoerd naar akkerbouwers, die daarvoor 40 rand (3,40 euro) per ton betalen. Daarmee zijn de afvoerkosten net zo'n beetje gedekt.

Er zijn ook vergevorderde plannen voor een mestvergister. Een particuliere ondernemer wil de jaarlijkse 900.000 ton mest van Karan gaan omzetten in stroom. Dit project moet in 2011 5,2 megawatt stroom per dag opleveren. 'En het is goed voor onze "carbon footprint", want op de lange duur gaat het ook hier die kant op. Dat geeft ons straks meer CO_2-rechten', hoopt Welgemoed.

Prijzen en cijfers, maten en gewichten

Karan koopt de kalveren momenteel voor zo'n 14,50 rand of 1,30 euro per kilo levend gewicht, bij een gemiddelde van 210 kilo levend. De kalverprijs hangt sterk af van de voerprijzen en de beschikbaarheid van kalveren. Bij droogte is het voer duur en kan Karan minder betalen voor de kalveren. Maar aangezien de laatste droogte drie jaar geleden is, is er nu sprake van een redelijk stabiel kalver- en voeraanbod, aldus Botha.

De voerkosten bedragen ongeveer 1500 rand (136 euro) per ton, en gemiddeld is ook ongeveer een ton voer nodig voordat een dier slachtrijp is.

Na pakweg vier maanden hebben ze het slachtgewicht bereikt: 400 kilo levend, 220 kilo geslacht. Welgemoed geeft aan: 'Wij slachten wat de markt vraagt en dat is vlees met een percentage karkasvet tussen de elf en veertien procent. Van jonge dieren dus, ze mogen absoluut nog geen tanden gewisseld hebben. In de EU geldt dit als baby beef.'

Karan levert aan de groothandel, van halve karkassen tot primaire snitten. De opbrengstprijs zit rond de 23 rand (2,09 euro) per kilo. 'Wij zitten gekneld tussen de boer en de retail: die beuren elk veertig procent van elke rand die de consument uitgeeft, wij twintig.'

Ongeveer vijf procent van de wekelijkse 1580 ton rundvlees wordt geëxporteerd.